

Istidskalender

Dyrenes indvandring i Danmark efter istiden.

Vejledning til læreren

Istidskalenderen er et redskab som kan bruges i arbejdet med dyrene i Danmark gennem de sidste 20.000 år. Den fungerer som en julekalender, hvor der bag hver låge / i hver skuffe er oplysninger om et dyr, der har levet i Danmark indenfor de sidste 20.000 år. Oplysningerne ligger som et informationsark med fakta om dyret og dets levevis. Til kalenderen hører desuden nogle

informationsark om klima, plantevækst og menneskets kulturer i perioderne fra sidste istid til i dag.

Kalenderen kan bruges til at fordele eleverne i en klasse i tilfældige grupper. På basis af denne gruppeinddeling kan eleverne derefter arbejde med dyrene, menneskene og naturen i Danmark gennem de sidste 20.000 år.

Hvem kan benytte Istidskalenderen?

Kalenderen er beregnet til at bruge i 6.-10. klassetrin. Den kan bruges ved arbejdet med dyreliv, planteliv, klima og menneskets kulturer i de sidste 20.000 år – i perioden fra

slutningen af sidste istid til i dag. Arbejdet kan begyndes ved et besøg på Zoologisk Museum, hvor klassen får et oplæg i Skoletjenesten.

Hvordan bruges istidskalenderen?

I forlængelse af oplægget i Skoletjenesten skal eleverne trække et dyr ved at åbne én af „lågerne“ i kalenderen. Bag lågen gemmer der sig et informationsark med oplysninger om et dyr.

Når samtlige elever har trukket et dyr, inddeler de sig i grupper, efter hvilken tid de trak. Tidsperioden er angivet som: mammutsteppe, rensdyrtid, uroksetid, kronhjortetid og kultursteppe.

Det er den tidstavle, der benyttes på udstillingen „Danmarks dyreverden gennem 20.000 år“.

Når grupperne har fundet sammen, kan de derefter gå rundt på udstillingen og indsamle yderligere informationer om de dyr, de skal arbejde videre med. De kan også finde op-

lysninger om de forhold, dyrene levede under, ved at se på dioramaerne og læse tekst og computergivet information på udstillingen.

Tilbage på skolen kan eleverne arbejde videre i grupperne. Opgaven kan være at formidle den viden de har erhvervet sig gennem besøget til klassekammeraterne. En gruppe kan lave en plakat, der illustrerer livet i tidsperioden. En anden har måske lyst til at skrive en tegneserie eller lave en model af landskab, dyr og bopladser. De kan også skrive et teaterstykke over en renjagt – kun fantasien sætter grænser.

Til sidst kan eleverne så fremlægge deres resultater for hinanden og oplæggenes faglige (og kreative) indhold diskuteres.

Dyrene

I istidskalenderen arbejdes der med følgende dyr:

Mammutsteppe	Rensdyrtid	Uroksetid	Kronhjortetid	Kultursteppe
uldhåret mammut uldhåret næsehorn moskusokse steppebison saigaantilope ulv	rensdyr kæmpehjort isbjørn jærv russisk desman hund	urokse europæisk bison elsdyr vildhest los bæver	kronhjort rådyr vildsvin ringsæl gejrfugl sumpskildpadde	tamokse tamsvin tamhøne urfugl europæisk vildkanin brun rotte

Danmarks klima, geografi, kultur og planteliv

Udover informationsarkene er der udarbejdet nogle beskrivelser af tidsperioderne med beskrivelse af klima, geografi, planteliv og kultur. Disse beskrivelser kan læreren få udleveret til brug ved efterarbejdet.

Det er Skoletjenestens håb og mål, at istidskalenderen kan bruges i et tværfagligt arbejde med Danmarks forhistorie, hvor de naturgivene betingelser ses som det grundlag for menneskets kulturer de er.

God arbejdslyst.
Skoletjenesten Zoologisk Museum

Litteraturliste

Generel information om istiden til nu

Du kan se en oversigt over pattedyr, padder og fisk, man har fundet i Danmark på følgende hjemmesideadresse:

http://hjem.get2net.dk/lars_skipper/for_fossiler_dk.htm (dyrene er opstillet efter periode)

Vil du vide mere om Danmarks dyre- og planteliv samt klima og kultur, kan du finde yderligere informationer i hæfterne og bøgerne nedenfor:

Hæfter:

Kim Aaris-Sørensen
Danmarks dyreverden gennem 20.000 år. Fra mammutsteppe til kultursteppe
Udstillingskatalog, Zoologisk Museum
Københavns Universitet 2001

Nina Rehfeldt
Natur og Museum
Fra istid til bøgetid
2. udgave, 1994
Naturhistorisk Museum, Århus

Bøger:

Kim Aaris-Sørensen
Mammутten og andre fortidsdyr
Forlaget Apostrof, København 1987
2. oplag 1988

Kim Aaris-Sørensen
Danmarks forhistoriske dyreverden
3. udgave, 1998.
Gyldendahl, Danmark

Begge bøger er generelle bøger, der omhandler dyreverdenen i Danmark, som den så ud i slutningen af istiden og for den sidste bogs vedkommende også tiden derefter. Begge bøger er let læste, men især den første kan man hurtigt skimme igennem. Mammутten og andre fortidsdyr kan anbefales alle. Danmarks forhistoriske dyreverden kan anbefales til 8.-10. klassetrin.

